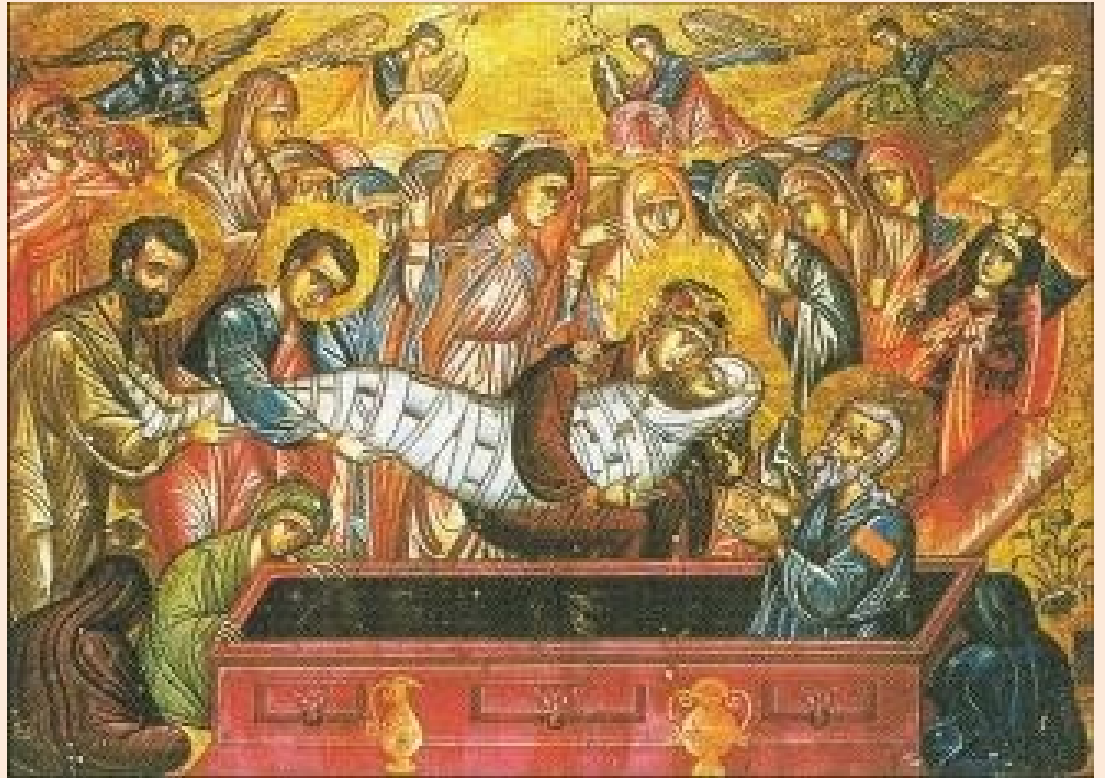

“ Τετέλεσται ”

Η σταύρωση

και η ταφή του Ιησού

Μτ 27,27 Τότε οι στρατιώτες του Πιλάτου πήραν τον Ιησού στο πραιτώριο και μάζεψαν γύρω του όλη τη φρουρά.

28 Του έβγαλαν τα ρούχα και τον έντυσαν με μια κόκκινη χλαίνη.

29 Έπλεξαν ένα στεφάνι από αγκάθια και του το φόρεσαν στο κεφάλι σαν στέμμα, και στο δεξί του χέρι του έβαλαν ένα καλάμι. Ύστερα γονάτισαν μπροστά του και του έλεγαν περιπαιχτικά: "Ζήτω ο βασιλιάς των Ιουδαίων!"

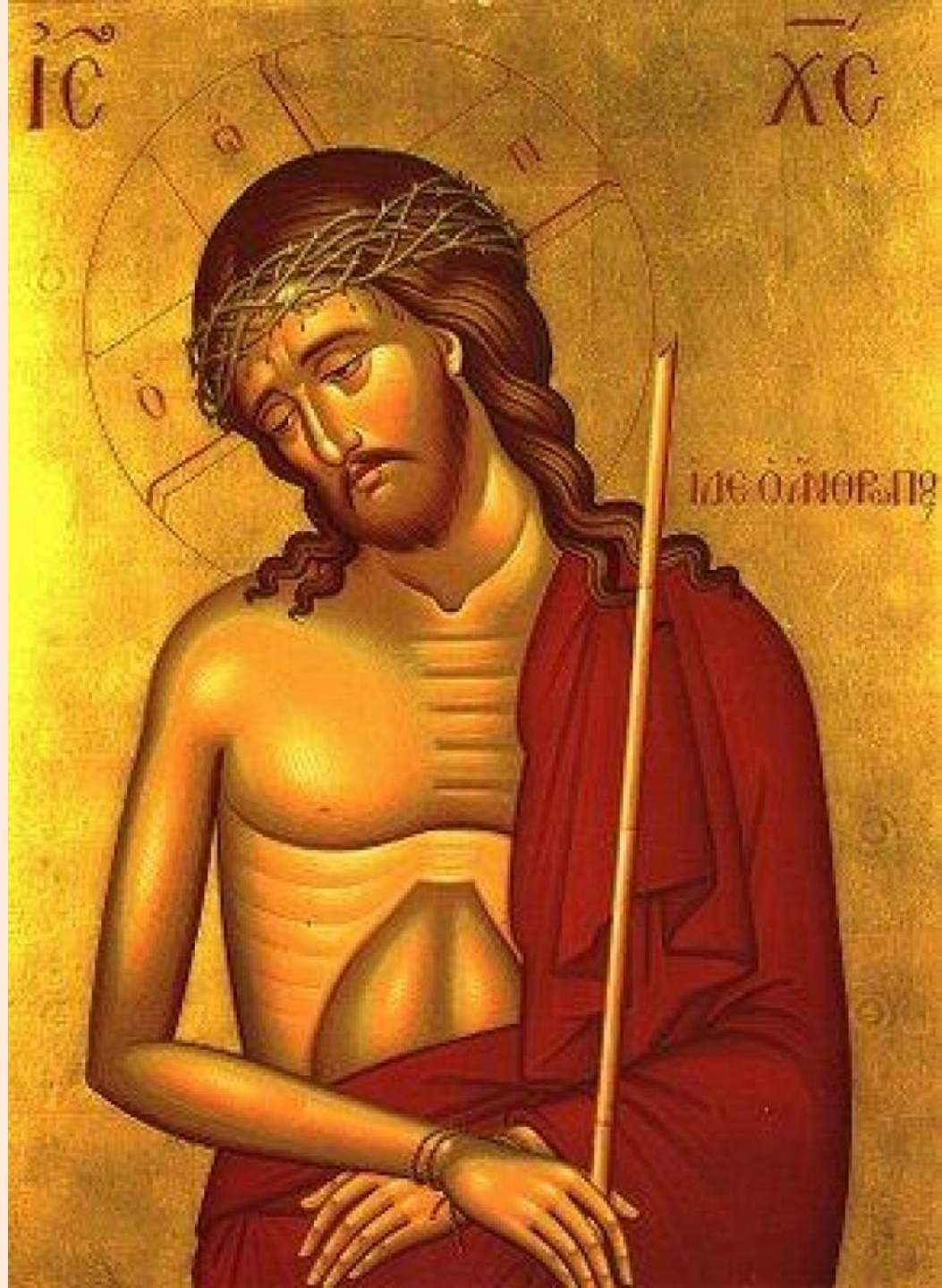
30 Έπειτα τον έφτυσαν, του πήραν το καλάμι και με αυτό τον χτυπούσαν στο κεφάλι.

31 Κι αφού τον περιέπαιξαν, του έβγαλαν τη χλαίνη, τον έντυσαν με τα ρούχα του και τον πήγαν να τον σταυρώσουν.

«Ἐξέδυσάν με τὰ ἱμάτιά
μου, καὶ ἐνέδυσάν με
χλαμύδα κοκκίνην,
ἔθηκαν ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν μου,
στέφανον ἐξ ἀκανθῶν,
καὶ ἐπὶ τὴν δεξιάν μου
χεῖρα, ἔδωκαν
κάλαμον, ἵνα συντρίψω
αὐτούς, ὥς σκεύη
κεραμέως».

Δοξαστικό των Αίνων Μ. Πέμπτης

32 Βγαίνοντας από το πραιτώριο, οι στρατιώτες βρήκαν κάποιον Σίμωνα από την Κυρήνη (της Λιβύης) και τον αγγάρεψαν να σηκώσει τον σταυρό του Ιησού.

Λκ 23,27 Τον ακολουθούσε (πλήθος) και πολλές γυναίκες θρηνούσαν χτυπώντας τα στήθη τους...

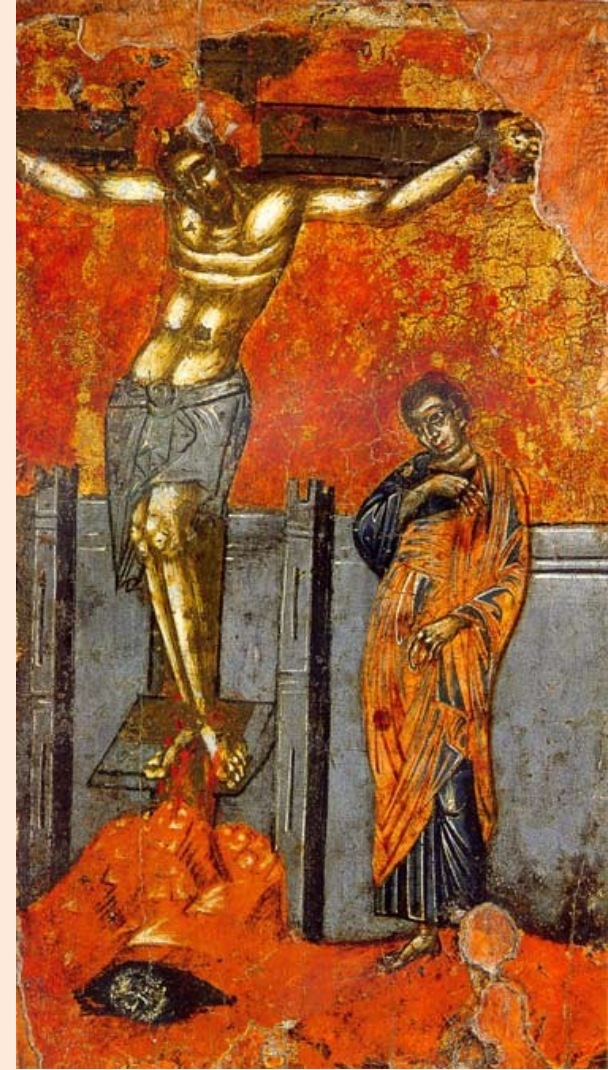
Ο Γολγοθάς, δια χειρός Θεοφάνη

32 Μαζί με τον Ιησού πήγαιναν να σταυρώσουν και άλλους δύο κακούργους.

33 Όταν έφτασαν στο μέρος που ονομαζόταν "Κρανίο"¹ (στα εβραϊκά "Γολγοθά"), σταύρωσαν εκεί τον Ιησού και τους κακούργους, τον ένα στα δεξιά του και τον άλλο στα αριστερά.

34 Ο Ιησούς έλεγε: "Πατέρα, συγχώρησέ τους, δεν ξέρουν τι κάνουν"...

Ιω 19,19 Ο Πιλάτος διέταξε επίσης και έγραψαν μια επιγραφή², και την τοποθέτησαν πάνω στον σταυρό. Και έγραφε: "Ο Ιησούς ο Ναζωραίος, ο Βασιλιάς των Ιουδαίων".

«... Καὶ ἦλθεν εἰς τὸν Κρανίου τόπον. Τινές φασιν ἐκεῖ τὸν Ἀδὰμ τετελευτηκέναι καὶ κεῖσθαι· καὶ τὸν Ἰησοῦν ἐν τῷ τόπῳ, ἔνθα ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν, ἐκεῖ καὶ τὸ τρόπαιον στήσαι. Καὶ γὰρ τρόπαιον ἐξήει βαστάζων τὸν σταυρὸν κατὰ τῆς τοῦ θανάτου τυραννίδος»·

Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ὑπομνημα εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην, Ὁμιλία πε'

23 ...οι στρατιώτες
σταύρωσαν τον Ιησού,
πήραν τα ρούχα του και τα
μοίρασαν σε τέσσερα
μερίδια ... Πήραν και τον
χιτώνα, που ήταν χωρίς
καμιά ραφή, υφαντός...
από πάνω ως κάτω.

24 Και είπαν...: "Ας μη τον
σκίσουμε, αλλά να
ρίξουμε κλήρο... ποιος θα
τον πάρει". Έτσι
εκπληρώθηκε η Γραφή,
που έλεγε: Τα ρούχα μου
μοίρασαν μεταξύ τους και
το ιμάτιό μου το έβαλαν
στον κλήρο.

25 ... Κοντά στον σταυρό του Ιησού στέκονταν η μητέρα του και η αδερφή της μητέρας του, η Μαρία η γυναίκα του Κλωπά, και η Μαρία η Μαγδαληνή.

26 Ο Ιησούς, όταν είδε τη μητέρα του και τον μαθητή που αγαπούσε³, να στέκεται πλάι της, λέει στη μητέρα του: "Αυτός τώρα είναι ο γιος σου".

27 Έστερα λέει στον μαθητή: "Αυτή τώρα είναι η μητέρα σου". Από κείνη την ώρα ο μαθητής την πήρε στο σπίτι του.

Μτ 27, 39 Και οι περαστικοί κουνούσαν ειρωνικά το κεφάλι και τον έβριζαν,

40 λέγοντας: "Εσύ που θα γκρέμιζες τον Ναό και σε τρεις μέρες θα τον ξανάχτιζες, σώσε τον εαυτό σου, αν είσαι Υιός του Θεού, και κατέβα από τον σταυρό".

41 Το ίδιο και οι αρχιερείς τον περιέπαιζαν μαζί με τους γραμματείς, τους πρεσβυτέρους και τους Φαρισαίους και έλεγαν:

42 "Τους άλλους τους έσωσε τον εαυτό του όμως δεν μπορεί να τον σώσει. Εάν είναι ο βασιλιάς του Ισραήλ, ας κατεβεί από τον σταυρό, και θα πιστέψουμε σ' αυτόν.

Λκ 23,39 Ένας από τους κακούργους που ήταν κρεμασμένος στον σταυρό τον βλαστημούσε και του έλεγε: "Εάν εσύ είσαι ο Μεσσίας, σώσε τον εαυτό σου και εμάς".

40 Ο άλλος στράφηκε σ' αυτόν, τον μάλωσε και του είπε: "Ούτε τον Θεό δε φοβάσαι εσύ;...

41 Εμείς βέβαια δίκαια τιμωρούμαστε γι' αυτά που κάναμε· αυτός όμως δεν έκανε κανένα κακό".

42 Και έλεγε στον Ιησού. "Θυμήσου με, Κύριε, όταν έρθεις στη Βασιλεία σου".

43 Ο Ιησούς του απάντησε: "Σε βεβαιώνω πως σήμερα κιόλας θα είσαι μαζί μου στον παράδεισο".

Μτ 27, 45 Από το μεσημέρι ως τις τρεις το απόγευμα έπεσε σκοτάδι σε όλη τη γη.

46 Γύρω στις τρεις κραύγασε ο Ιησούς με δυνατή φωνή: "Ηλί, ηλί, λιμά σαβαχθανί; " δηλαδή, "Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί με εγκατέλειψες; " (Ψαλμός 21, 2)

Ιω 19, 28 ... ο Ιησούς γνωρίζοντας πως όλα είχαν φτάσει πια στο... τέλος, για να εκπληρωθεί η προφητεία της Γραφής, λέει: "Διψώ".

29 Εκεί κοντά βρισκόταν ένα σκεύος γεμάτο ξίδι. Οι στρατιώτες βούτηξαν ένα σφουγγάρι στο ξίδι, το στήριξαν στην άκρη ενός κλαδιού... και το έφεραν στο στόμα του.

30 Όταν εκείνος γεύτηκε το ξίδι είπε: "Τετέλεσται" (Όλα τώρα εκπληρώθηκαν)...

Λκ 23, 46 Τότε ο Ιησούς κραύγασε με δυνατή φωνή και είπε: "Πατέρα, στα χέρια σου παραδίνω το πνεύμα μου " (Ψαλμός 30, 6). Μόλις το είπε αυτό, ξεψύχησε.

Μτ 27, 51 Τότε..., η γη σείστηκε, οι πέτρες σχίστηκαν...

54 Ο Ρωμαίος εκατόνταρχος και οι στρατιώτες που φύλαγαν μαζί του τον Ιησού, όταν είδαν το σεισμό και τα άλλα συμβάντα, φοβήθηκαν πάρα πολύ και είπαν: "Στ' αλήθεια , αυτός ήταν Υιός Θεού".

55 Εκεί βρίσκονταν και πολλές γυναίκες που παρακολουθούσαν από μακριά· ήταν αυτές που ακολούθησαν τον Ιησού από τη Γαλιλαία και τον υπηρετούσαν.

31 Ήταν παραμονή του Πάσχα, και οι Ιουδαίοι δεν ήθελαν να μείνουν τα σώματα των σταυρωμένων πάνω στον σταυρό την ημέρα του Σαββάτου... Γι' αυτό παρακάλεσαν τον Πιλάτο να διατάξει να σπάσουν τα σκέλη τους και να τους πάρουν από εκεί.

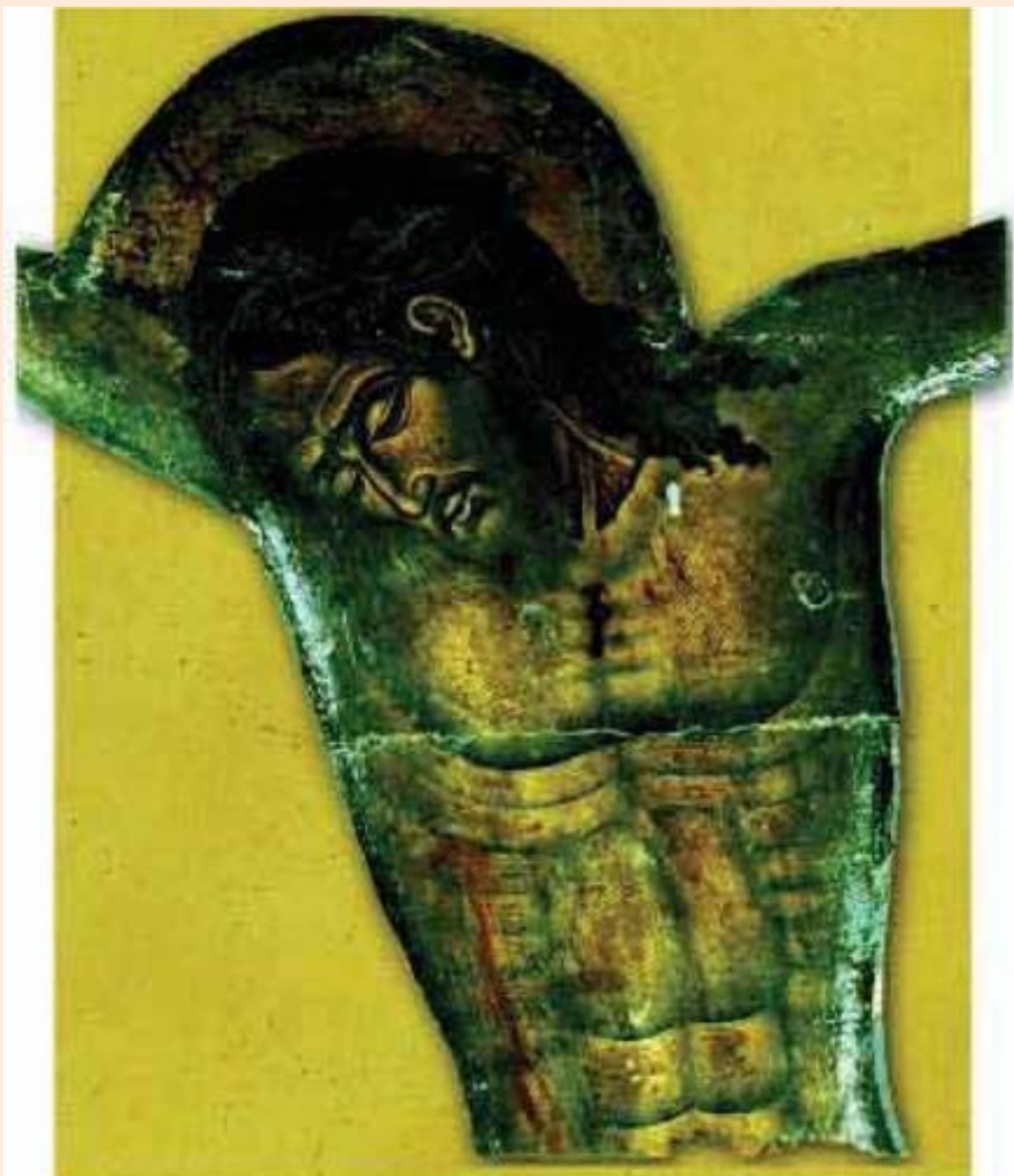
32 Έτσι οι στρατιώτες ήρθαν και έσπασαν τα σκέλη του πρώτου, έπειτα του άλλου, που είχαν σταυρωθεί μαζί με τον Ιησού

33 όταν όμως ήρθαν στον Ιησού, δεν του έσπασαν τα σκέλη, γιατί τον βρήκαν ήδη νεκρό.

34 Ένας όμως από τους στρατιώτες τού τρύπησε την πλευρά με τη λόγχη, και αμέσως βγήκε από την πληγή αίμα και νερό.

Ἐκ τῆς ἑκτῆς ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης.

Αφού είπε από τον σταυρό:
Θεέ μου, γιατί με
εγκατέλειπες;
Πατέρα, συγχώρησέ τους δεν
ξέρουν τι κάνουν.
Τετέλεσται!
Πατέρα, στα χέρια σου
παραδίνω το πνεύμα μου...
έγειρε το κεφάλι του
γαλήνιος νεκρός ο Λυτρωτής
του κόσμου...

"Σήμερον κρεμάται ἐπὶ ξύλου,

ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας.
Στέφανον ἐξ ἀκανθῶν
περιτίθεται, ὁ τῶν ἀγγέλων
βασιλεύς. Ψευδῇ πορφύραν
περιβάλλεται, ὁ περιβάλλων
τὸν οὐρανόν ἐν νεφέλαις.
Ράπισμα κατεδέξατο, ὁ ἐν
Ιορδάνῃ ἐλευθερώσας τὸν
Ἀδάμ. Προσηλώθη, ὁ νυμφίος
τῆς Ἐκκλησίας. Λόγχη
ἐκεντήθη, ὁ Υἱός της Παρθένου.
Προσκυνοῦμέν σου τὰ Πάθη,
Χριστέ. Δεῖξον ἡμῖν καὶ τὴν
ἐνδοξόν σου Ἀνάστασιν ".

Ἀντίφωνον Μεγ. Πέμπτης ἤχος πλ. β'

Μτ 27, 57 Κατά το δειλινό ένας άνθρωπος πλούσιος από την Αριμαθαία, που τον έλεγαν Ιωσήφ⁴ και ήταν και αυτός μαθητής του Ιησού,
58 ήρθε στον Πιλάτο και ζήτησε το σώμα του Ιησού... Ο Πιλάτος διέταξε να του το δώσουν.

59 Αφού λοιπόν ο Ιωσήφ πήρε το σώμα του Ιησού, το τύλιξε σε ένα καθαρό σεντόνι
60 και το έβαλε έπειτα στο δικό του καινούργιο μνήμα, που ήταν λαξευμένο στον βράχο. Έστερα κύλησε μια μεγάλη πέτρα, έκλεισε την είσοδο του μνήματος και έφυγε.
61 Εκεί έμειναν καθισμένες απέναντι από τον τάφο η Μαρία η Μαγδαληνή και η άλλη Μαρία.

62 Την άλλη μέρα, που ήταν Σάββατο, πήγαν οι αρχιερείς και οι Φαρισαίοι... στον Πιλάτο
63 και του είπαν: "Κύριε, θυμηθήκαμε πως εκείνος ο λαοπλάνος είχε πει όταν ζούσε: "Σε τρεις μέρες θα αναστηθώ".
64 Γι' αυτό δώσε διαταγή να φρουρηθεί καλά ο τάφος ως την τρίτη μέρα, μη τυχόν έρθουν οι μαθητές του τη νύχτα και τον κλέψουν, και έπειτα πουν στον λαό πως αναστήθηκε από τους νεκρούς γιατί τότε η τελευταία πλάνη θα είναι χειρότερη από την προηγούμενη".

65 Ο Πιλάτος τους είπε: "Σας διαθέτω τη φρουρά. Πηγαίνετε και πάρτε όποια μέτρα ασφαλείας νομίζετε".

66 Αυτοί τότε πήγαν στον τάφο... σφράγισαν την πέτρα και άφησαν και τη φρουρά εκεί.

«... ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ». (Ἰωάν. ιθ', 33-34).

Το «αἷμα και νερό» (ερυθρά και πλάσμα) από την πληγή αποτελεί απόδειξη ότι ο Ιησούς ήταν ήδη νεκρός. Ο χαρακτηριστικός αυτός διαχωρισμός των συστατικών του αίματος λόγω του θανάτου φάνηκε καθαρά όταν ο στρατιώτης τρύπησε το πλευρό του Ιησού και «εξήλθαν αἷμα και ὕδωρ».

Αποκαθήλωση

Ἰωσήφ κηδεύει, σὺν τῷ
Νικοδήμῳ, νεκροπρεπῶς
τὸν Κτίστην.

" Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ
ἀπὸ τοῦ ξύλου
καθελὼν τὸ ἄχραντὸν
σου σῶμα, σινδόνι
καθαρᾷ εἰλήσας καὶ
ἀρώμασιν, ἐν μνήματι
καινῷ κηδεύσας
ἀπέθετο".

*Ἀπολυτίκιον τοῦ Ἑσπερινοῦ
τῆς Μ. Παρασκευῆς, ἥχος β΄*

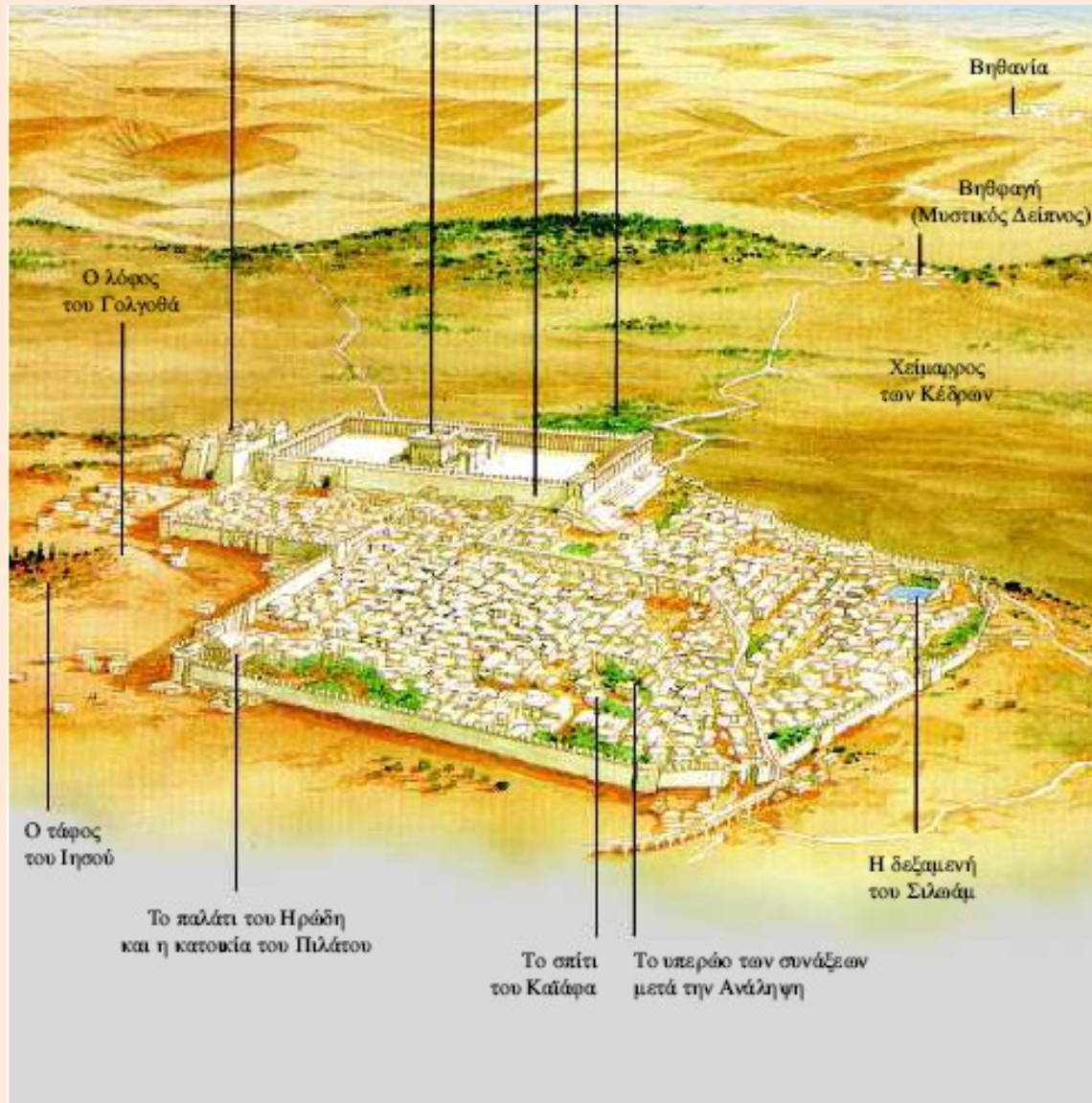
Η Πιετά του Μιχαήλ Άγγελου

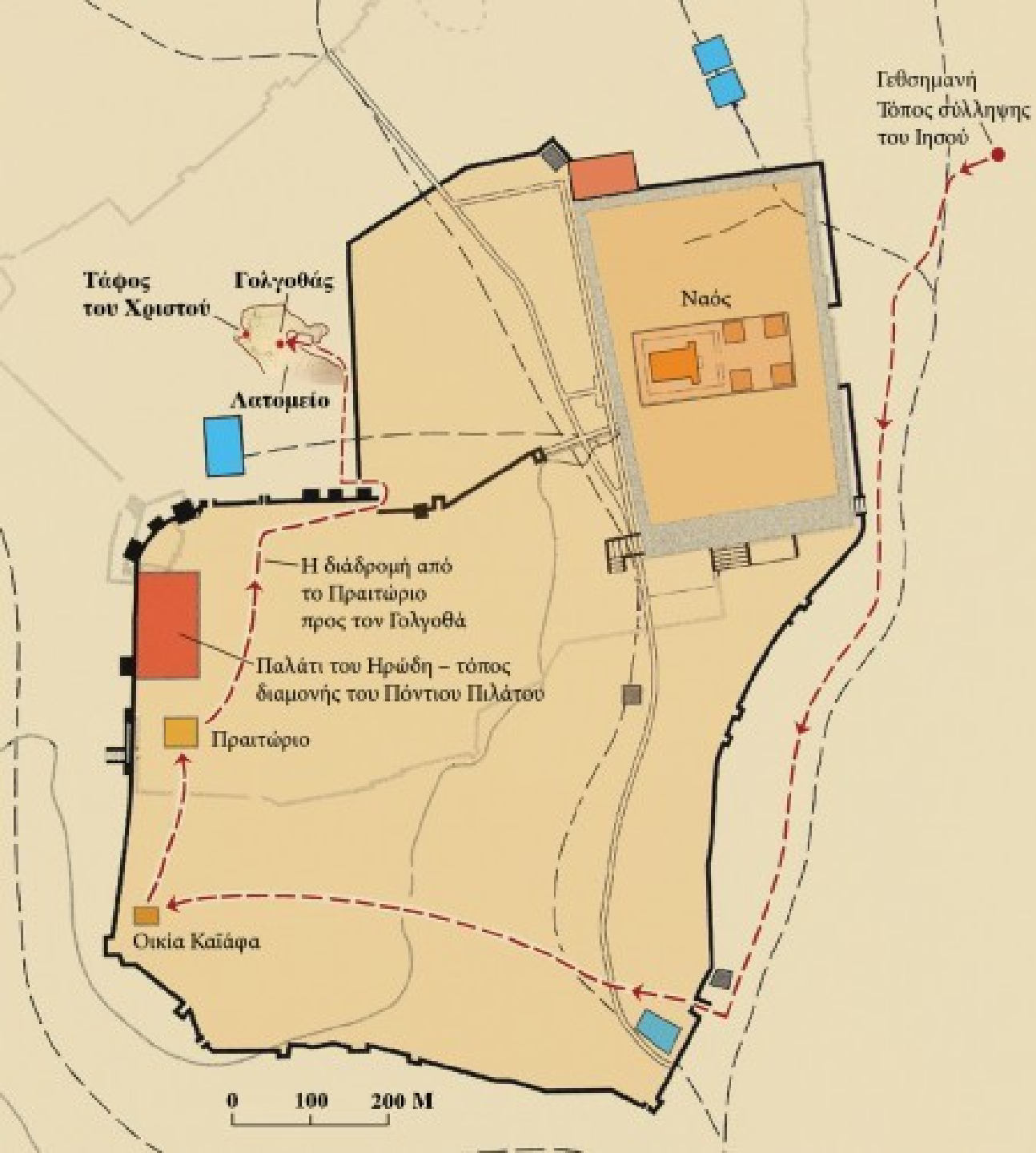
Πιετά (ιταλικά: Pietà, σημαίνει Έλεος, ενώ η σύνθεση του έργου είναι γνωστή ως «Αποκαθήλωση») που φιλοτεχνήθηκε στα 1498 - 1499 από τον Μιχαήλ Άγγελο, είναι ένα μαρμάρινο γλυπτό στη Βασιλική του Αγίου Πέτρου. Το διάσημο γλυπτό απεικονίζει το σώμα του Ιησού στα πόδια της μητέρας του Μαρίας, μετά τη Σταύρωση και την αποκαθήλωση.

Επεξεργασία

1. Δείτε στον χάρτη της Ιερουσαλήμ την πορεία του Ιησού από το διοικητήριο στον Γολγοθά.

**Χάρτης της Ιερουσαλήμ
της εποχής του Χριστού**

2. Εντοπίστε στο κείμενο όλα τα πρόσωπα που σχετίστηκαν με τον Ιησού από το πραιτώριο ως το μνημείο και κατατάξτε τα στις παρακάτω κατηγορίες:

- α. Ποιοι ευθύνονται για τον θάνατό του;
- β. Ποιοι τον βασάνισαν, τον ταπείνωσαν και τον σταύρωσαν;
- γ. Ποιοι τον ειρωνεύτηκαν και τον προκάλεσαν;
- δ. Ποιοι υπήρξαν οι πιστοί του φίλοι και ακόλουθοι ως το τέλος;
- ε. Ποιοι του συμπαραστάθηκαν, τον συμπόνεσαν, τον σεβάστηκαν και τον τίμησαν;

3. Στους παρακάτω στίχους έχουμε τα λόγια που είπε ο Ιησούς από τον σταυρό. Προς ποιους απευθύνεται και τι συναισθήματα εκφράζει με αυτά; **α.** Λκ 23, 34, **β.** Ιω 19, 26-27, **γ.** Λκ 23, 43, **δ.** Μτ 27, 46, **ε.** Ιω 19, 28, **στ.** Ιω 19, 30, **ζ.** Λκ 23, 46.

- α) Αναφέρεται στους σταυρωτές Του και εκφράζει συγχωρητικότητα και αγάπη απέναντί τους.
- β) Αναφέρεται στον αγαπημένο του μαθητή Ιωάννη και δείχνει την αγάπη και τη φροντίδα Του για τη Θεομήτορα.
- γ) Αναφέρεται στον ευγνώμονα ληστή και εκφράζει τη συγχώρεση και την αγάπη Του προς αυτόν, που στα μάτια των ανθρώπων ήταν ένας κακούργος και μόνο.
- δ) Αναφέρεται στο Θεό Πατέρα του. Δείχνει την τέλεια ανθρώπινη φύση μπροστά στην ανθρώπινη αδικία και θηριωδία.
- ε) Απευθύνεται στη ρωμαϊκή φρουρά και ως τέλειος άνθρωπος δείχνει την ανάγκη στην οποία βρέθηκε λόγω της εξάντλησης που προκαλούσε η συνεχής απώλεια αίματος και η γενική ταλαιπωρία του σώματός Του.
- στ) Θυμάται το σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του κόσμου και δείχνει τη βεβαιότητα ότι ο σταυρικός θάνατός Του, που πλησίαζε, ήταν η αρχή της κατάργησης του θανάτου και της φθοράς.
- ζ) Απευθύνεται στο Θεό Πατέρα του και του εκφράζει την εμπιστοσύνη Του στο πρόσωπό Του, το οποίο ξεκινούσε να συναντήσει.

Στάση πρώτη

" Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθης, Χριστέ, καὶ Ἀγγέλων στρατιαὶ ἐξεπλήττοντο, συγκατάβασιν δοξάζουσιν τὴν σὴν ".

Χριστέ, εσένα τη ζωή, μέσα σε τάφο σ' έβαλαν. Και των αγγέλων οι στρατιές, γεμάτες από έκπληξη, εσέ δοξολογούσαν για την ταπείνωσή σου.

Στάση δεύτερη

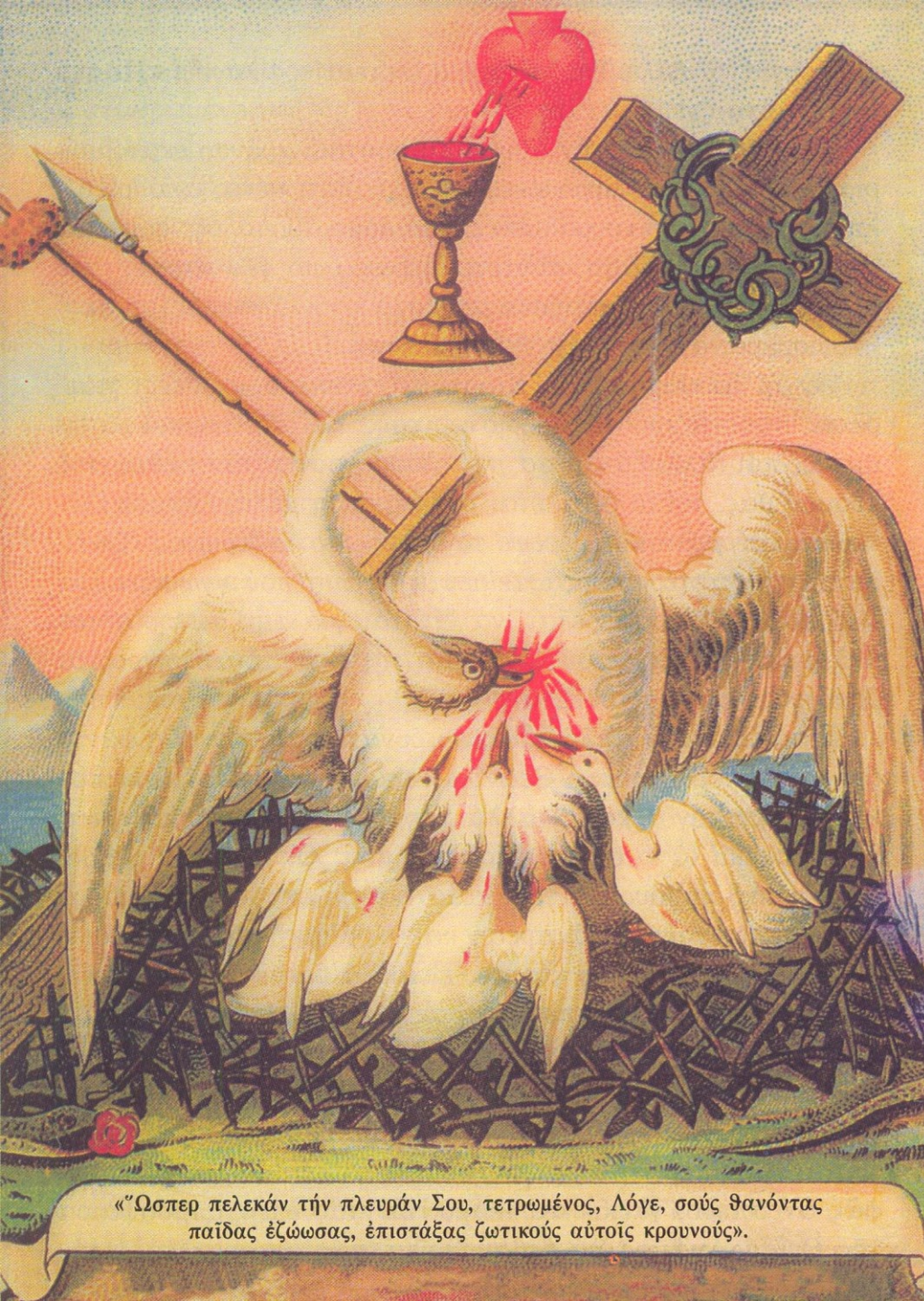
" Ἀξιόν ἐστι, μεγαλύνειν σε τὸν Ζωοδότην, τὸν ἐν τῷ Σταυρῷ τὰς χεῖρας ἐκτείναντα καὶ συντρίψαντα τὸ κράτος τοῦ ἐχθροῦ ".

Αξιίζει να δοξολογούμε εσέ τον ζωοδότη, που πάνω στον σταυρό τα χέρια άπλωσες και συνέτριψες την εξουσία του κακού.

Στάση τρίτη

" Αἱ γενεαὶ πᾶσαι, ὕμνον τῇ ταφῇ σου, προσφέρουσι Χριστέ μου ".

Οι γενεές όλες ύμνους στην ταφή σου προσφέρουνε, Χριστέ μου.

“Ὡσπερ πελεκάν

Ἐγκώμια, Στάσις Β, Ἦχος πλ. α΄

Ὅταν τους μικροὺς πελεκάνους
τους τσιμπήσει φίδι, τότε ο
πατέρας πελεκάνος ἀπὸ
ευσπλαχνία αυτοτραυματίζεται,
χύνει τὸ αἷμα του καὶ τὰ μικρά
του ποὺ κοινωνοῦν ἀπὸ αὐτὸ τὸ
αἷμα, σώζονται ἀπὸ τὸ θάνατο.

Ὁ σοφὸς καὶ φωτισμένος
υμνογράφος ἀπευθύνεται σὲ
δεύτερο πρόσωπο στὸ **Χριστό** καὶ
τον παρομοιάζει με **σπλαχνικό**
Πατέρα, ποὺ **θυσιάζεται** με τὸ
Σταυρικό του **Θάνατο** γιὰ νὰ
σώσει τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων,
παρέχοντας ζωτικούς κρουνοὺς
μέσω τῆς **Θείας Ευχαριστίας**.

«Ὡσπερ πελεκάν τὴν πλευρὰν Σου, τετρωμένος, Λόγε, σοὺς θανόντας
παῖδας ἐξώσας, ἐπιστάξας ζωτικούς αὐτοῖς κρουνοὺς».

Βασικά στοιχεία του μαθήματος

- Είχε διδάξει ότι ήταν "το φως του κόσμου" , "η οδός και η αλήθεια και η ζωή".
- Κάποιοι συνάνθρωποι τότε τον σταύρωσαν.
- Όσοι από τότε τον γνώρισαν και τον αγάπησαν στέκονται άφωνοι και με δέος μπρος στον Εσταυρωμένο.